

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ___ ” _____ 20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК: ФІСКАЛЬНА ТА РЕГУЛЮЮЧА РОЛЬ

Виконавець

студент фінансово-економічного факультету
Сало Катерина Степанівна _____

Науковий керівник

к.е.н., доцент

Хомутенко Алла Віталіївна _____

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ ЯК ФОРМИ СПЕЦИФІЧНИХ АКЦИЗІВ	7
1.1. Історичні передумови виникнення та розвитку акцизного оподаткування	7
1.2. Економічна сутність акцизного податку	16
1.3. Механізм справляння акцизного податку	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕГУЛЮЮЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ	36
2.1. Моніторинг надходжень акцизного податку до Зведеного бюджету України. Фіскальна ефективність акцизного податку	36
2.2. Регулююча роль специфічного акцизу	45
2.3. Аналіз системи адміністрування акцизного податку в Україні	60
РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СПРАВЛЯННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ	71
3.1. Зарубіжний досвід оподаткування специфічним акцизом та можливості його імплементації в українську практику	71
3.2. Вектори гармонізації специфічного акцизного оподаткування в Україні згідно вимог ЄС	79
3.3. Шляхи підвищення ефективності стягнення та адміністрування акцизного податку в Україні	86
ВИСНОВКИ	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	97
ДОДАТКИ	112

ВСТУП

Актуальність теми. Відчужені у вигляді податків кошти фізичних та юридичних осіб виступають не лише джерелом фінансування органів публічної влади, а й являються потужним важелем економічної політики держави, виконують функції по регулюванню економічних процесів, забезпеченню соціальних гарантій. А оскільки більша частина податкових надходжень формується за рахунок непрямих податків, одним із яких є акцизний, то це зумовлює необхідність подальшого дослідження його сутності та ролі в економічній та соціальній системах держави.

Специфічний акциз є важливим не лише з фіскальної, а й з регулюючої точки зору, при чому остання тривалий період не визнавалася. Через цей непрямий податок держава має можливість здійснювати перерозподіл фінансових ресурсів між різними суб'єктами, чинити вплив на сукупний попит та пропозицію, здійснювати регулювання структури та обсягів виробництва. А це, у свою чергу обумовлює високу актуальність теми.

Значний внесок в дослідження акцизного податку як інструменту регулювання соціально-економічного життя суспільства належить таким вченим: Коротуну В.І., Соколовській А.М., Хлебніковій І.І., Волковій О.Г., Карпенко С.П., Лондар С.Л., Красовському А.С., Заклекті-Берестовенко О.С. та іншим. Особливостям генезису акцизного оподаткування присвячені праці таких дослідників: Ланіна Б.Є., Кучерявенка Н.П., Фрадинського О.А., Денисової Т.Є., Похльобкіна В.В., Подоляки А.М. та інших. Економічну сутність акцизного податку вивчали такі теоретики: Бандурка О.М., Сушкова О.Є., Юткіна Т.Ф., Покатаєва О.В., Тегетаєва О.Р. та інші дослідники. Досліджували проблемні питання системи адміністрування акцизного податку Сушкова О.Є., Пислиця А.В., Широносова І.В., Боровик П.М., Непочатенко О.О., Макаренко В.В. та інші. Зарубіжний досвід акцизного оподаткування, зокрема можливості гармонізації вітчизняної практики до норм ЄС, розглядалися у працях: Лисецької Н.М., Мединської Т.В., Дученко М.М., Кошук Т.В., Бочі А., Богатирьової Є.М. І хоча дана тематика доволі всесторонньо досліджувалась, зазначимо, що окремі аспекти функціонування індивідуального

акцизного оподаткування висвітлювалися поверхово, а тому потребують подальшого ґрунтового аналізу в цьому напрямку.

Метою дипломної роботи є дослідження основних тенденцій та особливостей системи специфічного акцизного оподаткування, виявлення векторів наближення вітчизняного досвіду застосування акцизного податку до норм ЄС, а також розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Відповідно до поставленої мети у магістерській роботі було визначено такі завдання:

- дослідити історичні передумови виникнення та розвитку акцизного оподаткування;
- розглянути економічну сутність акцизного податку;
- визначити механізм справляння індивідуального акцизу;
- здійснити моніторинг надходжень акцизного податку до Державного бюджету України та розкрити його фіскальну ефективність;
- розкрити регулюючу роль специфічного акцизу;
- провести аналіз системи адміністрування акцизного податку в Україні;
- дослідити зарубіжний досвід оподаткування специфічним акцизом та оцінити можливості його імплементації в українську практику;
- висвітлити вектори гармонізації специфічного акцизного оподаткування в Україні згідно вимог ЄС;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності стягнення та адміністрування акцизного податку в Україні.

Об'єкт дослідження – теоретичні та практичні аспекти системи специфічного акцизного оподаткування.

Предмет дослідження – процес становлення, механізм справляння та адміністрування акцизного податку в Україні.

Методи дослідження. Процес дослідження ґрунтувався на системному та логічному підходах до наукового пізнання сукупності явищ і процесів, пов'язаних із функціонуванням системи специфічного акцизного оподаткування. У дослідженні для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань

використовувались загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: індукція, дедукція, історичний – при аналізі передумов виникнення та еволюції акцизного оподаткування; порівняння, узагальнення, групування, метод класифікацій та логічного аналізу – при визначенні економічної сутності акцизного податку та його характерних рис, дослідженні іноземного досвіду акцизного оподаткування; аналіз, синтез – для розгляду елементів механізму справляння податку, системи адміністрування акцизу, виявлення факторів, що мають вплив на об'єкт дослідження; статистично-економічний, економічний аналіз – для аналізу фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу акцизного податку; економіко-математичні методи, моделювання, прогнозування – при побудові моделей залежності надходжень акцизного податку від різних чинників; графічний – для візуалізації подання статистичного матеріалу та схематичного зображення теоретичних і практичних положень дослідження; експертних оцінок – для оцінки та прогнозування наслідків змін у законодавстві з окремих питань дослідження; абстрактно-логічний – для узагальнення і формування висновків та пропозицій.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти з питань оподаткування специфічним акцизом, дисертаційні та монографічні праці, навчальні посібники, періодична економічна література, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, доповіді науково-практичних конференцій, коментарі фахівців та експертів, статистичні матеріали Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Всесвітньої організації охорони здоров'я та Європейської комісії, моніторингові звіти Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, звіти Міністерства охорони здоров'я України, інтернет-ресурси.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у: поглибленому систематизованому викладі фіскального та регулюючого впливу системи специфічного акцизного оподаткування, а також розробці напрямів підвищення ефективності стягнення та адміністрування податку. Найбільш вагомими здобутками магістерської роботи, що становлять її наукову новизну, полягають у наступному:

– на основі аналізу з'ясовано, що акцизний податок виконує дві ключові функції – фіскальну та регулюючу;

- проведено дослідження регулюючого впливу податку на виробництво та споживання тютюнової та алкогольної продукції;
- для виявлення регулюючого впливу акцизного податку проведено оцінку залежності надходжень акцизного податку з тютюнових виробів від кількості курців та внутрішньої і зовнішньої контрабанди сигарет;
- окреслено напрями удосконалення індивідуального акцизного оподаткування в контексті виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та побудовано рекомендований графік гармонізації мінімального акцизного податкового зобов'язання на сигарети згідно вимог ЄС;
- запропоновано шляхи підвищення ефективності стягнення та адміністрування акцизного податку в Україні, зокрема: посилення боротьби із тіньовим сектором через запровадження електронної акцизної марки та автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів, направлення частини акцизного податку на фінансування програм охорони здоров'я, підвищення екологічної спрямованості акцизного податку, запровадження мінімальних роздрібних цін на тютюнові вироби.

Практичне значення одержаних результатів: представлені напрями удосконалення можуть бути використані у роботі Державної фіскальної служби України при розробці нормативно-правових актів, у роботі науково-дослідних установ та навчальному процесі.

Публікації. Ключові положення магістерської роботи оприлюднено в наукових статтях під назвами «Соціально-економічна роль акцизного оподаткування» у збірнику наукових праць «Науковий вісник Одеського національного економічного університету» (№ 7 (239) 2016 р.) та «Економічна сутність акцизного податку» у Збірнику студентських наукових праць фінансово-економічного факультету ОНЕУ.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 111 сторінок. У роботі наведено 33 рисунки та 17 таблиць. Додатки викладено на 7 сторінках. Перелік використаних джерел налічує 137 найменувань.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота присвячена дослідженню особливостей вітчизняного специфічного акцизного оподаткування, зокрема виявленні впливу фіскальної та регулюючої функцій на соціально-економічний розвиток України. Значна увага приділялась вивченню питання гармонізації акцизного податку до стандартів Європейського співтовариства.

За результатами ґрунтовно проведеного дослідження нами були виявлені наступні результати.

У рамках дослідження генезису акцизного оподаткування встановлено, що зародження акцизного податку датується початком другого тисячоліття до н.е. Світовий досвід його розвитку свідчить про його значну фіскальну роль, оскільки на відміну від сучасності, акциз стягувався переважно з товарів широкого вжитку. Що стосується справляння акцизного податку в Україні, то нами було виокремлено п'ять етапів його розвитку: перший (до 1991 р.) – хаотичні спроби впровадження системи акцизного оподаткування; другий (1992-1995 рр.) – орієнтація на радянську практику податку з обороту; третій (1996-2000 рр.) – акцизним збором обкладався широкий перелік товарів, який включав у себе ряд високорентабельних і монопольних товарів; четвертий (2000-2010 рр.) – система акцизів набула рис, притаманних оптимальній організації оподаткування; п'ятий (2011-сьогодення) – консолідація нормативно-правових актів щодо окремих питань акцизного податку в єдиний кодекс, вдосконалювання системи.

За результатами вивчення економічної сутності акцизного податку висвітлено сутність акцизів, характерні риси специфічного акцизу, зокрема: є непрямим податком, надбавка до ціни, стягується одноразово, встановлюється на обмежені групи товарів та виступає фактором підвищення ціни, є соціально справедливим. З'ясовано, що сутність акцизного податку виявляється у виконуваних ним функціях – фіскальній та регулюючій.

Дослідження механізму справляння акцизного податку здійснено на основі аналізу елементів цього податку, таких як платники, підакцизні товари, об'єкти

оподаткування, види ставок. Розкриваються особливості стягнення акцизу з тютюнових виробів та алкогольної продукції, пов'язані із застосуванням акцизних марок. Також деталізуються особливості оподаткування виробництва на митній території алкогольних напоїв, пов'язані з використанням податкового векселя, зокрема розроблена наочна схема із використання цього інструмента.

Під час аналізу фіскальної ролі податку виявлена його зростаюча фіскальна роль. Акцизний податок у 2015 р. увійшов до трійки податків, що формували бюджет країни. У системі непрямого оподаткування він займає другу позицію. Відзначається зростання абсолютних надходжень та частки акцизного податку як у доходах бюджету загалом, так і в їх податковій частині. Специфічний акциз виступає важливим джерелом доходів як державного, так і місцевих бюджетів. В останні роки, особливо починаючи з 2011 р. значно зросла фіскальна роль акцизного оподаткування товарів імпортного походження. Зауважуємо, що більша частка податку надходить від оподаткування тютюнових виробів, алкогольних напоїв та енергетичних продуктів.

За наслідками аналізу регулюючого потенціалу встановлено, що акцизний податок дедалі частіше розглядається як один з найбільш ефективних інструментів регулювання попиту та пропозиції обмежених груп підакцизної продукції. Регулююча функція акцизу проявляється у: здійсненні впливу на обсяги виробництва та споживання підакцизних товарів, структуру виробництва та споживання, стимулюванні зростання ефективності виробництва, покращенні якості кінцевого продукту, поліпшенні споживчих якостей продукції, регулюванні рентабельності виробництва, перерозподілі доходів між різними верствами населення. У результаті прогнозування надходжень акцизного податку до зведеного бюджету у 2016 р. встановлено, що від оподаткування тютюнових виробів має надійти 24,50 чи 21,28 млрд грн, а алкогольної продукції - 8,91 млрд грн.

В рамках аналізу системи адміністрування акцизного податку в Україні виявлено групи проблем: загального характеру, пов'язані з недосконалою нормативно-правовою базою, спричинені незаконною поведінкою платника податку та недосконалість системи контролю, які потребують вирішення.

На основі дослідження світового досвіду акцизного податку з'ясовано, що він виступає одним із найбільш фіскально-ефективних податків. Зокрема, у роботі увага акцентується на вивченні досвіду країн G7. Так, ряд країн закріплюють акцизний податок за місцевими бюджетами, перелік підакцизних товарів доповнюється послугами.

Виявлено вектори гармонізації українського специфічного акцизного оподаткування до вимог ЄС: можливість розмежування груп підакцизних товарів на гармонізовані та негармонізовані у податковому законодавстві України; удосконалення переліку підакцизних товарів через введення до його складу товарів, які за своєю сутністю є підакцизними в країнах ЄС; запровадження поступового підвищення розміру ставок податку, в тому числі і через відновлення механізму індексації ставок, встановлених у національній валюті; удосконалення чи впровадження європейської електронної системи контролю за виробництвом та обігом підакцизних товарів; вдосконалення системи надання пільг з акцизного податку; запровадження механізму призупинення та анулювання ліцензій на право виробництва та реалізації підакцизних товарів у разі виявлення випадків ухилення від сплати податків, порушень умов здійснення ліцензованих видів діяльності; скасування місцевого акцизного податку з торгівлі з можливим зарахуванням частки загальнодержавного податку до місцевих бюджетів.

На основі проведеного дослідження для підвищення ефективності стягнення та адміністрування акцизного податку в Україні запропоновано такі напрямки: посилення боротьби із тіншовим сектором через запровадження електронної акцизної марки та автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів, направлення частини акцизного податку на фінансування програм охорони здоров'я, підвищення екологічної спрямованості акцизного податку, запровадження мінімальних роздрібних ціни на тютюнові вироби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лукичев К.Е. Акцизное обложение в Российской Империи // Финансовое право. — 2005. — № 5.
2. Все начиналось с десятины: Этот многоликий налоговый мир. Пер. с нем. / Общ. ред. Б.Е. Ланина. М., 1992. С. 34.
3. История возникновения акцизного налогообложения [Электронный ресурс] / – Режим доступа: <http://www.taxesright.ru/taxes-42-1.html>.
4. Мамаев И.В. Экономико-правовые основы косвенного налогообложения [Текст] / Мамаев И.В. // Финансовое право. - 2005. - N 9. - С. 35-41.
5. Налоговая система РФ: конспект лекций/ И.Н. Олейникова. Таганрог: Изд-во ТРТУ, 1999. — 93с.
6. Кучерявенко Н.П. Теоретические проблемы правового регулирования налогов и сборов в Украине. Харьков, 1997. С. 170.
7. Фрадинський О.А. Еволюція акцизного оподаткування в Україні / О.А. Фрадинський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009.– Вип. 1. – С. 112–116.
8. Денисова Т.Є. Еволюція акцизного збору // Т.Є. Денисова / Управління ризиком. - 2011. № 11 (108). - С. 80-82.
9. Податки і платежі: історичний аспект / Н.С. Крупей // Фін.-кредит. діяльн.: пробл. теорії та практики. - 2012. - Вип. 1, т. 1. - С. 100-105.
10. Лескова А. Акцизное обложение: ретроспективный взгляд // Финансы. – 2001. – № 4. – С. 22 – 25.
11. Фрадинський О.А. Розбудова податкової системи України в епоху Княжої доби та Великого князівства Литовського (X – XVI ст.) / О.А. Фрадинський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009.– Вип. 2. – С. 102–104.
12. Похлебкин В.В. История водки. Отношение государства к водке в России и меры государственного регулирования винокуренного производства и торговли водкой (хронологический обзор) [Электронный ресурс] / – Режим доступа: http://vkus.narod.ru/vodka/vodka_07.htm#t_01.

13. Яковлева Н.В. Акциз и фискальная монополия: история возникновения и перспективы применения. М.: Компания "Спутник+", 2004. С. 17.

14. М.Н. Тихомиров, П.П. Епифанов. Соборное уложение 1649 года. М., Изд-во Моск. ун-та, 1961.

15. Історія податків та оподаткування в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. А.М. Подоляки. — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. — 416 с.

16. Іванченко А.В. Становлення та розвиток акцизного оподаткування в Україні. // Вісник університету ДПС України. – 2005. – № 2. – С. 13 – 17.

17. Сідельникова Л.П. Податкова система [Текст] : навчальний посібник / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. - 2-ге вид., випр. і доп. - К.: Ліра-К, 2013. - 604 с.

18. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

19. Податкова система України. Опорний конспект лекцій / Уклад. О.Ю. Дубовик, М.О. Слатвінська, І.В. Мартинюк – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2013 р. – 199 с.

20. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.

21. Бандурка О.М., Понікаров В.Д., Попова С.М. Податкове право. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.

22. Саленков А.В. Правова природа акцизного збору / А.В. Саленков // Форум права. - 2008. - № 1. - С. 368-371.

23. Тегетаева О.Р. Роль акцизного налогообложения в регулировании экономических процессов // Пространство экономики. 2012. №2-2 С.60-64.

24. Налоги и налогообложение. 5-е изд. / Под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской. СПб: Питер, 2009.

25. Юткина Т.Ф. Налоги и налогообложение: Учебник. М.: ИНФРА-М, 1998.

26. Коротун В.І. Перспективні напрями трансформації акцизної політики в Україні / В.І. Коротун // Акцизне оподаткування в Україні: реалії сьогодення та

перспективи реформування: зб. матер. наук.-практ. круглого столу, 29 листопада 2013 р. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2013. – С. 98–104.

27. Сушкова О.Є. Система адміністрування акцизного податку в Україні / О.Є. Сушкова // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. - № 9(5). - С. 199-203.

28. Даценко Г.В. Соціальний аспект впливу акцизного податку на тютюнові виробы в Україні та країнах ЄС / Г.В. Даценко, В.В. Ємець // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2014. - № 3(2). - С. 95-100.

29. Фінансове право України. Конспект лекцій. – Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2009. – 271 с.

30. Коротун В.І. Акцизний збір в регулюванні споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів / В.В. Макаренко, В.І. Коротун // Таврійський науковий вісник : Науковий журнал. Вип. 67. – Херсон: Айлант. 2009. – С. 322–328.

31. Покатаєва О.В. Проблемні питання стягнення акцизного податку за Податковим кодексом України / О.В. Покатаєва // Форум права. - 2011. - № 2. - С. 745-749.

32. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права: В 6-ти т. Особенная часть. -Т.IV: Косвенные налоги. –Х.: Право, 2007. -536 с.

33. Луцик А.І. Проблематика та перспективи розвитку специфічного акцизного оподаткування в Україні / А.І. Луцик // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер.: Економіка. - 2010. - Вип. 15. - С. 37-44.

34. Богатирьова Є.М. Податкові реформи в Україні: результативність та стратегічні орієнтири: дис... канд. екон. наук: 08.00.08 / Є.М. Богатирьова. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2016. – 205 с.

35. Хлебнікова І.І. Фіскально-адміністративні та регулюючі механізми акцизного оподаткування / І.І. Хлебнікова // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012. - № 2. - С. 3-8.

36. Постанова КМ України від 27.12.2010 № 1257 «Про затвердження Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком (податкових

розписок), що видаються до отримання з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, спирту етилового денатурованого (технічного) та біоетанолу, які використовуються суб'єктами господарювання для виробництва окремих видів продукції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1257-2010-%D0%BF>.

37. Калініченко Г. Податковий вексель: особливості застосування при сплаті акцизного податку / Г. Калініченко // Юридична Україна. - 2013. - № 3. - С. 48-52.

38. Шаренко М.С. Особенности порядка исчисления акцизного налога с товаров, производимых на территории Украины, и с товаров, которые ввозятся в Украину / М.С. Шаренко // Форум права. - 2013. - № 2. - С. 609–612.

39. Слатвінська М.О. Податкова система: навчальний посібник / М.О. Слатвінська, О.Ю. Дубовик. - Одеса, 2013. - 202 с.

40. Лист ДФС України від 17.03.2016 р. N 577/99-99-25-01-01-18 «Про надання методичних роз'яснень» [щодо надання роз'яснень стосовно формули, за якою повинен нараховуватися акцизний податок при ввезенні окремих тютюнових виробів на митну територію України] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua/document/60241>.

41. Лист ДФС України від 31.12.2015 р. №48131/7/99-99-19-03-17 «Про виправлення помилок при адмініструванні акцизного податку з роздрібних продажів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/aktsizniy-podatok/listi-dps/230682.html>.

42. Лист ДФС України від 26.01.2016 р. № 1390/6/99-99-19-03-02-15 [щодо порядку нарахування ПДВ та акцизного податку при роздрібному продажу підакцизних товарів] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/print-66281.html>.

43. Лист ДФС України від 03.02.2016 р. №3495/7/99-99-19-03-03-17 «Щодо змін в адмініструванні акцизного податку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/aktsizniy-podatok/listi-dps/234869.html>.

44. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В.Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.

45. Трансформація акцизної політики в Україні / В.І. Коротун, С.С. Брехов, Н.В. Новицька та ін. – Ірпінь : ВЦ Національного університету ДПС України, 2014. – 72 с.

46. Акцизне оподаткування в Україні: реалії сьогодення та перспективи реформування: зб. матер. наук.-практ. круглого столу, 29 листопада 2013 р. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2013. – 218 с.

47. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua>.

48. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2010 рік / [Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. – К., 2011. – 142 с.

49. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік / [Зубенко В.В., Самчинська І.В., Рудик А.Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2015. – 77 с.

50. Податкова реформа: оцінка основних ініціатив (станом на вересень 2015 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/verstka_pr.pdf.

51. Слободянюк Ю.Ю., Бохенко О.С. Фіскальна ефективність акцизного податку в Україні / Ю.Ю. Слободянюк, О.С. Бохенко// Режим доступу: <http://intkonf.org/slobodyanyuk-yu-yu-bohenko-o-s-fiskalna-efektivnist-aktsiznogo-podatku-v-ukrayini/>.

52. Хлебнікова І.І. Стан і умови акцизного оподаткування / І.І. Хлебнікова // Актуал. проблеми економіки. - 2010. - № 4. - С. 228-235.

53. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

54. Волкова О.Г. Деякі аспекти акцизного оподаткування в Україні / О.Г. Волкова // Причорноморські економічні студії. - 2016. - Вип. 5. - С. 146-150.

55. Рудницька Ю. Фіскальна достатність та регулюючий потенціал акцизного збору в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Рудницька // III Всеукраїнська студентська науково - технічна конференція «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання». – 2010. – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/11880/2/Conf_2010v2_Rudnitska_Iu-Fiskalna_dostatnist_ta_rehuliuuichyi_258.pdf.

56. Жукевич О.М. Трансформація акцизного оподаткування тютюнових виробів в Україні / О.М. Жукевич // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2012. – № 1(59). – С. 258–260.

57. Карпенко С.П. Фіскальний та регуляторний потенціал акцизного податку в контексті оподаткування тютюнових виробів / С.П. Карпенко // ScienceRise. - 2015. - № 3(3). - С. 30-35.

58. Майбуров И.А., Соколовская А.М. Теория налогообложения. Продвинутый курс: Учебник. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2011. 591 с.

59. Заклекта-Берестовенко О.С. Фіскальний та регулюючий аспекти акцизного оподаткування в Україні / О.С. Заклекта-Берестовенко, А.Я. Кізима // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – №9-1. – С. 175–179.

60. Постанова КМ України від 30.10.2008 № 957 «Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/957-2008-%D0%BF>.

61. Перелік встановлених максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-/53949.html>.

62. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

63. Рамкова конвенція ВООЗ із боротьби проти тютюну від 21.05.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/897_001.

64. Красовський К.С. Аналіз політики щодо тютюнових акцизів в Україні у 2013–2016 роках з точки зору охорони здоров'я / К.С. Красовський // Економіка і право охорони здоров'я. - 2016. - № 2. - С. 100-107.

65. Андронік В. Як у Європі: через вісім років сигарети в Україні будуть коштувати 80-90 грн [Електронний ресурс] / В. Андронік // Сегодня. – 2016. – Режим доступу: <http://ukr.segodnya.ua/economics/enews/kak-v-evrope-cherez-vosem-let-sigarety-v-ukraine-budut-stoit-80-90-grn-758577.html>.

66. Закон України від 06.02.1996 № 30/96-ВР «Про ставки акцизного збору на тютюнові вироби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/30/96-%D0%B2%D1%80>.

67. Мурга М. Тютюнова галузь залишається джерелом поповнення скарбниці [Електронний ресурс] / М. Мурга // Вісник. Рейтинг. – 2016. – Режим доступу: <http://visnyk.ua/uk/publication/19-tyutyunova-galuz-zalishayetsya-dzherelom-porovnennya-skarbnitsi>.

68. Лондар С.Л. Акцизний податок як фінансовий регулятор поширення тютюнопаління в Україні / С.Л. Лондар, Л.В. Козарезенко // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 8. - С. 311-324.

69. Макеєва О. Акцизний податок на сигарети: цифри та факти [Електронний ресурс] / О. Макеєва // Економічна правда. – 2015. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2015/12/23/573727/>.

70. Jha, P., Chaloupka, F.J. Tobacco Control in Developing Countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.tigger.uic.edu.

71. Красовський К.С. Тютюнові акцизи і споживання тютюну в Україні [Електронний ресурс] / К.С. Красовський // Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України. – 2016. – Режим доступу: http://tobaccocontrol.org.ua/sites/default/files/tyutyunovi_akcizi_i_spozhyvannya_tyutyunu_v_ukrayini.pdf.

72. Хлебнікова І.І. Вплив специфічного акцизу на параметри розвитку ринків алкогольних напоїв та тютюнових виробів в Україні / І.І. Хлебнікова. // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2015. – №6. – С. 830–835.

73. Ринок тютюнових виробів: оцінка впливу зміни акцизів [Електронний ресурс] // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. – 2014. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/News/IER_research2_block.pdf.

74. Контроль над тютюном в Україні. Другий Національний звіт. - К.: МОЗ України, ДУ «Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України», 2014. – 128 с.

75. Налогообложение алкогольных напитков // Международный центр алкогольной политики. – 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.icap.org/LinkClick.aspx?fileticket=mTZsod14s%2FU%3D&tabid=243>.

76. Закон України від 07.05.1996 № 178/96-ВР «Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/178/96-%D0%B2%D1%80/ed20080101>.

77. Каташинська М.О. Характеристика виробництва та реалізації алкогольних напоїв і тютюнових виробів в Україні / М.О. Каташинська // Молодий вчений. - 2014. - № 12(1). - С. 151-155.

78. Пазюк В.Л. Аналіз стану та динаміки розвитку ринку вина в Україні / В.Л. Пазюк. // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – №4. – С. 236–242.

79. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apps.who.int/gho/data/node.country.country-UKR?lang=en>.

80. Коваль О. Парадокси алкогольного ринку [Електронний ресурс] / О. Коваль // ГО Інститут податкових реформ. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://ngoipr.org.ua/blog/paradoksi-alkogolnogo-rinku/>.

81. Сушкова О.Є. Система адміністрування акцизного податку в Україні / О.Є. Сушкова, В.В. Ошуркевич. // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – №9. – С. 199-203.

82. Пислиця А.В. Теоретичні засади адміністрування акцизів / А.В. Пислиця // Фінанси, облік і аудит. - 2014. - Вип. 2. - С. 79-94.

83. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / [В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко]; за заг. ред. В.П. Хомутенко – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с.

84. Мультиагентний підхід до побудови системи з адміністрування акцизного податку / І.В. Широносова // Економічний часопис-XXI. - 2012. - № 1-2. - С. 78-80.

85. Постанова КМ України від 24.02.2016 № 113 «Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D0%BF>.

86. Постанова КМ України від 05.08.2015 № 609 «Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF>.

87. Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19/page>.

88. Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80/page>.

89. Постанова КМ України від 27.12.2010 № 1251 «Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF>.

90. Система електронного адміністрування для акцизного податку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tr.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/231294.html>.

91. Постанова КМ України від 24.02.2016 № 114 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру акцизних накладних» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/114-2016-%D0%BF/paran9#n9>.

92. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248862273>.

93. Макаренко В.В. Фіскальна ефективність акцизного оподаткування в Україні / В.В. Макаренко // ВІСНИК Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - 2012. - № 3 (55). - С.305-310.

94. Податкові розриви: теорія та можливості імплементації в Україні / А.М. Вдовиченко, А.І. Зубрицький // Економіка та держава. - 2013. - № 8. - С. 17-21.

95. Estimation of tax gap for direct taxes [Електронний ресурс] // HMRC Working papers. – KAI Analysis 8 – Compliance Strategy. – 01/04/05. – Режим доступу: <http://www.hmrc.gov.uk/research/direct-tax-gaps.pdf>.

96. Олейнікова Л. Проблеми визначення фіскальної та економічної результативності податкового адміністрування в Україні / Л. Олейнікова // Економічний вісник університету : зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 12.

97. Комарницька Л.І. Проблеми акцизного оподаткування в Україні та способи їх вирішення / Л.І. Комарницька // Економічні підсумки 2012 року наук.-практ. конф., 14-15 грудня 2012 року. – Дніпропетровськ, 2012. ч.3. – 116 с.

98. Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, 22 грудня 2015 р. / Національний університет ДПС України, Науково-дослідний центр з проблем оподаткування. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 472 с.

99. Боровик П.М. Недоліки сучасного вітчизняного механізму справляння акцизного податку / П.М. Боровик, В.П. Бечко, Я.В. Яценко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 2(1). - С. 73-81.

100. Непочатенко О.О. Акцизне оподаткування в Україні: сучасні проблеми та перспективи подальшого використання / О.О. Непочатенко, П.М. Боровик, Т.О. Таран. // Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки. - 2016. - № 2.

101. Макаренко В.В. Напрями вдосконалення адміністрування акцизного збору в Україні / В.В. Макаренко. // Інноваційна економіка. – 2010. – №2. – С. 252–256.

102. Кондратюк С.Я. Децентралізація окремих податкових повноважень з акцизного оподаткування в Україні / С.Я. Кондратюк // Акцизне оподаткування в Україні: реалії сьогодення та перспективи реформування : матеріали наук.-практ. круглого столу, 29 листоп. 2013 р. / Нац. ун-т Держ. податк. служби України. - Ірпінь, 2013. - С. 94-98.

103. Трансформація акцизної політики України: монографія / за заг. ред. В.І. Коротуна. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 404 с.

104. Карпенко С.П. Сутність та особливості акцизного оподаткування: світовий досвід та перспективи в Україні / С.П. Карпенко // Економіка та держава. - 2015. - № 3. - С. 117-121.

105. Макаренко В.В. Світовий досвід застосування індивідуальних акцизів та перспективи його використання в Україні / В.В. Макаренко // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 11. – С. 11-15.

106. Лисецька Н.М. Впровадження європейських стандартів акцизного оподаткування: досвід для України / Н.М. Лисецька // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 4. – С. 848-852.

107. Брехов С.С. Напрями вдосконалення системи контролю за обігом спирту та алкогольних напоїв в Україні / С.С. Брехов // Збірник наукових праць Національного університету ДПС України. - 2013. - № 1. - С. 14-21.

108. Коротун В.І. Світові тенденції акцизного оподаткування і перспективи його оптимізації в Україні / В.І. Коротун // Науковий вісник НУДПСУ. – 2008. – № 1 (40). – С. 112–118.

109. Коротун В.І. Оптимізація акцизного оподаткування в харчовій промисловості : дис... канд. екон. наук: 08.00.08 / В.І. Коротун; Нац. ун-т Держ. податк. служби України. - Ірпінь, 2009. - 224 с.

110. Сайт Асоціації платників податків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://appu.org.ua/main2/shkola_platnyka_podatkiv/vse_pro_podatki/zarybizhnuy_dosvid/index.html.

111. Мединська Т.В. Особливості застосування акцизу в Україні та деяких країнах світу / Т.В. Мединська, Р.Ю. Слюсар // Науковий вісник НЛТУ України. - 2012. - Вип. 22.2. - С. 207-212.

112. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації: монографія / за заг. ред. К.П. Проскури. – К.: ТОВ «Емкон», 2014. – 376 с.

113. Демиденко Л. Фіскальна децентралізація: німецький досвід та українські реалії / Л. Демиденко, Ю. Наконечна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - 2015. - Вип. 2. - С. 49-54.

114. Чеберяко О.В. Децентралізація податкових повноважень: досвід Німеччини та України / О.В. Чеберяко, О.О. Рябоконт // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2016. - Т. 21, Вип. 2. - С. 190-194.

115. Петик М.І. перспективи модернізації податкової системи України в контексті європейської інтеграції / М.І. Петик, Л.А. Саварін // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.4. - С. 271-278.

116. Коротун В.І. Гармонізація специфічного акцизного оподаткування України до вимог Європейського Союзу / В.І. Коротун // Науковий вісник Академії муніципального управління. Сер.: Економіка. – 2010. – № 8. – С. 97–105.

117. Дученко М.М. Імплементация директив ЄС у контексті реструктуризації акцизного оподаткування в Україні / М.М. Дученко, С.В. Мельник // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. - 2016. - № 1. - С. 3-8.

118. Кошук Т.В. Адаптація податкового законодавства України стосовно справляння акцизного податку до директив ЄС / Т.В. Кошук // Наукові праці НДФІ. - 2015. - Вип. 3. - С. 52-67.

119. Про загальний режим акцизних зборів та якою скасовується Директива 92/12/ЄЕС: директива Ради ЄС від 16.12.2008 № 2008/118/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/45885>.

120. Бочі А. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у торговельній та бюджетно-податковій сферах [Електронний ресурс] / А. Бочі // Міжнародний центр перспективних досліджень. – 2015. – Режим доступу: http://icps.com.ua/assets/uploads/files/block_implementation_20160324.pdf.

121. Щодо гармонізації структур акцизних зборів на спирт та алкогольні напої: директива Ради ЄЕС від 19.10.1992 № 92/83/ЄЕС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/45885>.

122. Богатирьова Є.М. Акцизне оподаткування: європейській досвід та українські реалії / Є.М. Богатирьова // Структурні трансформації національних економік в глобальному вимірі: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 6 листопада 2015 р. – Миколаїв, 2015. – С. 22–24.

123. Бочі А. Вплив зміни акцизних ставок на тютюнові вироби на деякі економічні та соціальні показники в контексті Угоди про асоціацію з ЄС [Електронний ресурс] / А. Бочі // Міжнародний центр перспективних досліджень. – 2014. – Режим доступу: http://tobaccocontrol.org.ua/sites/default/files/doslid/icps_research_final_pdf.pdf.

124. Про структуру і ставки акцизів, що застосовуються до тютюнових виробів (кодифікація): директива Ради ЄС від 21.06.2011 № 2011/64/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/45885>.

125. Офіційний сайт Європейської комісії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-movement-control-system_en.

126. Плугова Д.В. Запровадження електронної системи контролю за сплатою акцизного податку в Україні / Д.В. Плугова. // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2016. – №11. – С. 191–196.

127. Косенко С. Уряд зробить акцизні марки електронними [Електронний ресурс] / С. Косенко // Урядовий кур'єр. – 2014. – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/uryad-zrobit-akcizni-marki-elektronnimi/>.

128. Бондар В. Наповнення бюджету шляхом удосконалення акцизної політики в Україні / В. Бондар // Моніторинг біржового ринку. – 2014. – № 7 (26). – С. 28–31.

129. Заблоцький М. Назад до корупції: що приховує альтернатива паперовим акцизним маркам? [Електронний ресурс] / М. Заблоцький // Економічна правда. – 2014. – Режим доступу: http://www.epravda.com.ua/columns/2014/04/10/437487/view_print/.

130. Рогоза О. Вибираємо систему цифрового кодування підакцизних товарів чи kota в мішку? [Електронний ресурс] / О. Рогоза // ZN.UA. – 2014. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/business/vibirayemo-sistemu-cifrovogo-koduvannya-pidakciznih-tovariv-chi-kota-v-mishku-_.html.

131. Розпорядження КМ України від 06.07.2016 № 497-р «Про схвалення Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) “Електронна акцизна марка”» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249204815>.

132. Боровик П.М. Акцизний податок : проблеми податкового адміністрування та напрями їх вирішення / П.М. Боровик, В.О. Онищенко. // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД : Матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції, 30-31 жовтня 2013 р. – 2013. – С. 67.

133. Боровик П.М. Проблеми акцизного оподаткування в Україні / П.М. Боровик, В.О. Ладиженська. // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – №3. – С. 103–107.

134. Литвин Я.В. Непряме оподаткування в Україні: сучасний стан та напрями вдосконалення / Я.В. Литвин. // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2016. – №11. – С. 728–733.

135. Ми ніколи не виступали проти підвищення акцизів [Електронний ресурс] // Вісник. Офіційно про податки. – 2016. – Режим доступу:

<http://www.visnuk.com.ua/uk/news/21-mi-nikoli-ne-vistupali-proti-pidvischennya-aktsiziv>.

136. Мінімальні роздрібні ціни на тютюнові вироби можуть бути ефективними для бюджету, - експерт [Електронний ресурс] // Цензор.Нет. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://ua.censor.net.ua/news/397183/minimalni_rozdribni_tsiny_na_tyutyunovi_vyroby_mojut_buty_efektyvnymy_dlya_byudjetu_ekspert.

137. Доктринальні джерела як базис у визначені напрямів наближення вітчизняного законодавства до законодавства ЄС – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2014. – 47 с.